

«Бекітемін»

ҚР БҒМ «Ұлттық тестілеу
орталығы» РМҚК
директорының м.а.

Р. Емелбаев

« 20 »

10

2021 ж.

**Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру
ұйымдарында білім алушылардың білім жетістіктеріне
мониторинг жүргізу бойынша «Қазақ тілі» пәнінен**

ТЕСТ СПЕЦИФИКАЦИЯСЫ

Қазақстан Республикасының мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты және «Қазақ тілі» пәнінің үлгілік оқу бағдарламасына сәйкес құрастырылған құжат.

1. Тест мақсаты: қазақ тілі оқитын 2- курс студенттеріне «Қазақ тілі» пәнін меңгеру деңгейлері мен функционалдық сауаттылықтарының қалыптасу деңгейлерін бағалау.

2. Тест құрылымы: тест тапсырмаларының қиындығы 3 деңгейде беріледі: базалық деңгейде – 30%, орташа деңгейде – 50%, жоғары деңгейде – 20%.

Базалық деңгей: мәтін мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру, мәтіндегі негізгі ойды анықтау; көтерілген мәселені анықтау; мәтін мазмұны бойынша жалпы және нақты сұрақтарға жауап беру, мәтін бойынша детальді ақпаратты анықтау.

Орташа деңгей: мәтінде көтерілетін мәселені анықтау; мәтіннің құрылымдық ерекшелігіне назар аудара отырып, жетекші сұрақтар арқылы негізгі ойды анықтау; мәтін бойынша детальді ақпаратты анықтау; мәтін мазмұнын түсіну, негізгі және қосымша ақпаратты анықтау; материалдар негізінде тапсырманың маңызды тұстарын анықтау, әртүрлі мәтіндердегі мәліметтерді талдау, негізгі үрдістерді анықтау, мәтіндердің құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық ерекшеліктерін талдау.

Жоғары деңгей: мәтін тақырыбы арқылы негізгі түйінді анықтау, әртүрлі мәтіндердегі мәліметтерді талдау, негізгі үрдістерді анықтау, мәтіндердің құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық ерекшеліктерін талдау, ғылыми-көпшілік, таза ғылыми стильді тілдік құралдар арқылы тану, әртүрлі стильдегі мәтіндердің тақырыбын, мақсатты аудиторияға сәйкес қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау.

Оқылым материалдары бойынша негізгі ойды анықтау мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру, перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу.

Тест білім алушының коммуникативті-тілдік құзіреттілігінің қалыптасу деңгейлерін бағалауға бағытталған екі бөлімнен тұрады. Тапсырмалардың жалпы саны – 15.

I бөлім - «Оқылым»

I бөлімінде берілетін мәтін саны - 1. Мәтіндегі сөз саны 300-ге дейін болады. Мәтін мазмұны бойынша берілетін тест тапсырмасы – 5. Тест тапсырмасының формасы – бір дұрыс жауапты.

II бөлім - «Лексика-грамматика»

II бөлімінде берілетін тест тапсырма саны - 10. Тест тапсырмасының формасы – бір дұрыс жауапты.

3. Тест мазмұны

Тест мазмұны білім алушылардың «Қазақ тілі» пәнінің оқу бағдарламасын меңгеру талаптарын (оқылым, әдеби тіл нормалары) бағалауға бағытталған.

№	Бөлім	№	Тақырып	Мақсаты
1	Оқылым	1	Жаһандану мәселелері.	Ақпаратты түсіну: әртүрлі мәтіндердегі мәліметтерді талдау, негізгі үрдістерді анықтау
		2	Бұқаралық ақпарат құралдары.	Мәтіннің стильдік ерекшелігін тану: ғылыми-көпшілік, таза ғылыми стильді тілдік құралдар арқылы тану (терминдер, ұғымдар, тілдік оралымдар, өзге стиль элементтері, синтаксистік құрылымы)
		3	Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану.	Мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату. Әртүрлі стильдегі мәтіндердің (дәріс, интервью, мақала, очерк, баяндама, тезис, аннотация, рецензияның) құрылымы мен рәсімделуін, жанрлық ерекшеліктерін талдау
		4	Тіл және алаш идеясы.	Мәтіндерге салыстырмалы талдау жасау. Әртүрлі стильдегі (ғылыми, ресми ісқағаздар, публицистикалық, көркем әдебиет, ауызекі сөйлеу) мәтіндердің тақырыбын, мақсатты аудиторияға сәйкес қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау
		5	Қазіргі қоғам құндылықтары: мәдениет және өркениет.	Мәліметтерді өңдей білу: оқылған мәтіндегі негізгі ойды анықтау, мазмұны негізінде сұрақтарға жауап беру, перифраз түрінде берілген сұрақтар арқылы мәтіннен қажетті ақпаратты таба білу.
2	Лексика-грамматика	6	Білім. Ғылым. Инновация.	Мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу
		7	Сәулет өнері. Адамзат дамуының жаһандық мәселелері.	Сөздерді фонетикалық, морфологиялық-фонематикалық, тарихи-дәстүрлік принцип негізінде жазу
		8	Сөз мәдениеті және шешендік өнер.	Интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану
		9	Қазақстан бейнесі. Қазақстанның өткені мен келешегі	Жазба жұмысын абзац пен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық және стильдік түзетулер енгізу, редакциялау)
		10	Жастар мәдениеті және мәселесі.	Әртүрлі тақырып бойынша көркемдегіш құралдарды ұтымды қолдану, негізгі ақпаратты іріктеу;
		11	Қазіргі қоғам.	Стильдік ерекшеліктерге сай тілдік

		Миграция. Зияткерлік миграция.	бірліктерді дұрыс қолдану
	12	Әлемді өзгерткен өнер табыстары. Ұлттың тарихи жәдігерлерін сақтау.	Жоспар түрлерін құру, таза ғылыми стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолдану;
	13	Табиғат және экология.	Құрмалас сөйлем жасалу жолдарын, түрлерін білу, салалас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану, сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлерін ажырата білу, түрлендіріп қолдану, аралас құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдарын білу, қолдану
	14	Туризм: экотуризм. Адам өмірін сақтау.	Мәтіндердегі (пікірталас) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды, мәтін үзінділерін талдайды; Мәтін және мәтін үзінділері деңгейінде тыныс белгілерін қолданады;
	15	Индустрияландыру: ұлттық өндіріс.	Мәтін нормаларын сақтап жазу; Қабаттаса қолданылатын тыныс белгілері; құрмалас сөйлемнің тыныс белгілерін ережеге сай қолдану; Мәтін және мәтін үзінділері деңгейінде тыныс белгілерін дұрыс қолдану

4. Тапсырма мазмұнының сипаттамасы

«Қазақ тілі» пәні бойынша қазақ тілінде оқитын 2-курс студенттері:

1) сөйлеу тәртібінің, бағалаудың ашық және жасырын берілген түрлерін талдай отырып, тілдесуге арналған түрлі саладағы мәтіндерді түсінеді; мәтін мазмұны негізінде сұрақтарға жауап береді, мәтіндегі негізгі ойды анықтайды; көтерілген мәселені анықтайды; әртүрлі мәтіндердегі мәліметтерді талдайды, негізгі үрдістерді анықтайды, мәтіндердің құрылымы мен рәсімделуін біледі; стилистикалық дифференциацияны есепке ала отырып, тілдік бірліктерді қолдану құрылымы мен нормаларын сақтайды;

2) түрлі типтегі, стиль мен жанрдағы, оның ішінде ғылыми-көпшілік, таза ғылыми тақырыптағы мәтіндердің мазмұнын түсінеді; мәтіннің жасырын мағынасын және мәтінге енгізілген көркем бейнелеуіш құралдардың мәнін анықтай алады; күрделі мәтіндердің тілдік, композициялық және жанрлық ерекшеліктерін айқындайды; әртүрлі жанр мен стильдегі мәтіндердің композициялық, лингвистикалық, жанрлық және стилистикалық ерекшеліктерін салыстырады.

5. Тест тапсырмаларының бағалануы

Тест бөлімдері	Тест тапсырмасының формасы	Тест тапсырмасының саны	Максималды бастапқы балл	
			Бір тест тапсырмасы үшін	Жалпы тест үшін

І бөлім «Оқылым»	Бір дұрыс жауапты таңдауға арналған	5	1	5
ІІ бөлім «Лексика-грамматика»	Бір дұрыс жауапты таңдауға арналған	10	1	10
Барлығы:		15	2	15

6. Тест тапсырмаларын орындауға жұмсалатын уақыт

Тест бөлімдері	Тест тапсырмасының формасы	Тест тапсырмасының саны	Тест тапсырмасының орташа орындалу уақыты (мин)	Орындауға жұмсалатын жалпы уақыт (мин)
І бөлім «Оқылым»	Бір дұрыс жауапты таңдауға арналған	5	2	10
ІІ бөлім «Лексика-грамматика»	Бір дұрыс жауапты таңдауға арналған	10	2**	20
Барлығы:		15		30